

Briuselis, 2023 m. birželio 8 d.
(OR. en)

10048/23

PROCIV 39
IPCR 40
COHAFA 61
DEVGEN 102
JAI 762
ATO 32
CHIMIE 51
COEST 342

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	9798/23
------------------------------	---------

Dalykas:	Tarybos išvados dėl visos visuomenės atsparumo didinimo civilinės saugos kontekste, įskaitant cheminį, biologinį, radiologinį ir branduolinį (ChBRB) pasirengimą
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos pirmiau nurodytos Tarybos išvados, kurioms 2023 m. birželio 8–9 d. įvykusiame Tarybos (teisingumas ir vidaus reikalai) 3955-ame posėdyje pritarė Teisingumo ir vidaus reikalų taryba.

**TARYBOS IŠVADOS DĖL VISOS VISUOMENĖS ATSPARUMO DIDINIMO CIVILINĖS
SAUGOS KONTEKSTE, ĮSKAITANT ChBRB PASIRENGIMĄ**

Išvadas

1. Atsižvelgdama į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 196 straipsnį, kuriuo skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas kovojant su nelaimėmis, ir į SESV 222 straipsnį, pagal kurį Sąjunga ir jos valstybės narės veikia solidariai, jei kurią nors valstybę narę paveikia nelaimė;
2. pabrėždama tai, kad pastaraisiais metais Europa vienu metu patyrė kelias ilgalaikes, tarpsektorines ir tarpvalstybines krizes, įskaitant Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, COVID-19 pandemiją ir daug gaivalinių nelaimių, pavyzdžiui, žemės drebėjimų, gamtos gaisrų ir potvynių (daugelio jų pasireiškimą stiprina klimato kaita ir visoms joms suvaldyti reikalingas veiksmingas nelaimių valdymas), taip pat pripažindama, kad reaguojant į šias reikmes ir grėsmes reikalingas požiūris dėl visos visuomenės atsparumo;
3. atsižvelgdama į 2009 m. Tarybos išvadas dėl cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio (ChBRB) saugumo Europos Sąjungoje didinimo – ES ChBRB saugumo veiksmų planas¹, 2009 m. tarybos išvadas dėl sąmoningumo civilinės saugos srityje ugdymo², 2021 m. Tarybos išvadas dėl pasirengimo būsimoms krizėms, reagavimo pajėgumų ir atsparumo joms stiprinimo³, 2021 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose daroma nuoroda į mūsų kolektyvinę parengtį, reagavimo pajėgumus ir atsparumą būsimoms krizėms ir teigiama, kad tai vienas iš svarbiausių Sąjungos kompleksinių politinių prioritetų⁴, ir 2022 m. Tarybos išvadas dėl civilinės saugos veiklos atsižvelgiant į klimato kaitą⁵, kuriose pabrėžiama, kad reikia intensyvesnių veiksmų siekiant stiprinti prevencijos, pasirengimo ir reagavimo pajėgumus klimato kaitos atžvilgiu ir kad svarbu, jog piliečiai galėtų prisidėti prie savo pačių saugos ir atsparumo;

¹ Dok. 15505/1/09 REV1 + COR1 + COR2.

² Dok. 9976/09.

³ Dok. 14276/21.

⁴ Dok. EUCO 22/21.

⁵ Dok. 7146/22.

4. atsižvelgdama į Komisijos komunikatą ir rekomendaciją dėl Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų⁶, priimtą 2023 m. vasario 8 d., kurioje nustatytas neprivalomas bendras pagrindas siekiant stiprinti ES kolektyvinį pajėgumą užkirsti kelią nelaimėms, joms pasirengti ir reaguoti į jų poveikį, taip pat apsaugoti piliečius, pragyvenimo šaltinius ir aplinką;
5. pripažindama, kad Sąjungos civilinės saugos mechanizmas (SCSM) atlieka svarbų vaidmenį Europai reaguojant į gaivalines nelaimes ir žmogaus sukeltas katastrofas, be kita ko, teikiant pagalbą natūra Ukrainai ir kitoms Rusijos agresijos karo paveiktoms valstybėms,

Europos Sąjungos Taryba

6. pripažįsta, kad esama daug iššūkių: plataus masto karas Europoje, klimato kaita ir COVID-19 pandemija, kuomet itin svarbu didinti visos visuomenės atsparumą civilinės saugos kontekste, susiduriant su vis daugiau ilgalaikių, sudėtingų, tarpvalstybinių ir tarpsektorinių krizių;
7. palankiai vertina Komisijos komunikatą ir rekomendaciją dėl Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų⁷, įskaitant atitinkamas pavyzdines iniciatyvas, ir pabrėžia, kad svarbu skatinti papildomumą ir galimas būsimas sinergijas su kitomis darbo kryptimis ES ir pasauliniu lygmeniu, kaip antai Direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo⁸, 2015–2030 m. Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos įgyvendinimu ir ES bei NATO bendradarbiavimu, visapusiškai laikantis savitarpio atvirumo ir skaidrumo, įtraukumo ir abipusiškumo ir sprendimų priėmimo autonomiškumo principų, taip pat remiantis Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslais ir NATO septyniais pagrindiniais civilinės parengties reikalavimais, palaikant specialų ES ir NATO struktūrinį dialogą atsparumo klausimais;
8. primena, kad visos visuomenės atsparumui didinti civilinės saugos srityje imtasi pirmųjų veiksmų;

⁶ Dok. 6281/23 + ADD1, 6259/23

⁷ 2023 m. vasario 8 d. Komisijos rekomendacija (C/2023/400) dėl Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų (2023/C 56/01) (OL C 56, 2023 2 15, p. 1.); Komisijos komunikatas COM(2023) 61 final.

⁸ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164–198).

9. palankiai vertina diskusijas dėl Europos informuotumo apie krizes ir pasirengimo joms iniciatyvos ir akcentuoja, jog ji turėtų būti grindžiama visus pavojus apimančiu požiūriu, siekiant išugdyti gyventojų atsparumą tuo atveju, jei būtų sutrikdytos visuomenės funkcijos;
10. supranta, kokie vertingi Komisijos veiksmai siekiant inicijuoti vaizdo sudarymo ir įgyvendinamumo tyrimą, kad Europos informuotumo apie krizes ir pasirengimo joms iniciatyvą būtų galima toliau konceptualiai plėtoti, atsižvelgiant į subsidiarumo principą ir lankstumo valstybėms narėms poreikį, siekiant pritaikyti iniciatyvą prie nacionalinių ypatumų;
11. palankiai vertina laipsnišką požiūrį, pradedant nuo gerosios viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo patirties vaizdo sudarymo, nes tai galėtų prisidėti prie didesnio privačiojo sektoriaus įsitraukimo į civilinės saugos veiklą prevencijos, pasirengimo ir reagavimo etapais;
12. pripažįsta, kad SCSM atsakas į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą yra nuo SCSM sukūrimo didžiausia ir sudėtingiausia ES civilinės saugos operacija, ir pabrėžia, kad civilinę saugą reikia stiprinti tiek Sąjungos, tiek valstybių narių lygmeniu;
13. primena Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro (RNKC) ir Tarybos atliekamą darbą, be kita ko, dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą aktyvavus ES integruotą politinio atsako į krizes mechanizmą (IPCR);
14. visų pirma atkreipia dėmesį į siūlomas ChBRB pasirengimo ir reagavimo priemones, kurių galėtų imtis ES ir valstybės narės, atsižvelgdamos į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą;
15. pabrėžia, kad svarbu didinti pasirengimą ChBRB incidentams, atsižvelgiant į visą rizikos spektrą tiek Ukrainoje, tiek už jos ribų;
16. pripažįsta, kad siekiant toliau didinti pasirengimą ChBRB incidentų atveju reikia imtis tam tikrų veiksmų trumpuoju laikotarpiu, tačiau taip pat pripažįsta, kad siekiant sustiprinti Sąjungos gebėjimą pasirengti ChBRB incidentams ir į juos reaguoti reikia imtis ir ilgalaikių veiksmų;
17. pabrėžia, kad svarbus yra nacionalinis atsparumas ChBRB grėsmei ir kad svarbu didinti pasirengimo ir reagavimo į ChBRB incidentus pajėgumus tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu, tokiu būdu didinant ES atsparumą, o tai tuo pat metu sudarys sąlygas paramai trečiosioms valstybėms, įskaitant Ukrainą;

18. pabrėžia civilinio ir karinio bendradarbiavimo ChBRB operacijų srityje svarbą, be kita ko, vykdamas ES ir NATO bendradarbiavimą, visapusiškai laikantis sutartų pagrindinių principų, siekiant užtikrinti pajėgumų stiprinimo pastangų nuoseklumą, tinkamą, abipusį ir nediskriminacinį dalijimąsi informacija ir koordinuojamus reagavimo veiksmus.

Prašo valstybių narių:

19. pabrėžti, kad reikia laikytis požiūrio dėl visos visuomenės atsparumo, atsižvelgiant į tai, kad tuo pačiu metu vyksta vis daugiau ilgalaikių, tarpsektorinių ir tarpvalstybinių krizių;
20. remti prevencijos ir pasirengimo veiksmus, kuriais siekiama didinti Sąjungos ir jos valstybių narių gebėjimą atlaikyti nelaimių, kurios sukelia arba gali sukelti tarpvalstybinį poveikį daugelyje šalių, padarinius, skatinant įgyvendinti neprivalomus Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus;
21. apsvarstyti galimybę aktyviai dalyvauti informuotumo didinimo ir pasirengimo iniciatyvose ES lygmeniu, visų pirma naujai pasiūlytoje programoje „preparEU“, ypatingą dėmesį skiriant asmens parengčiai, atsižvelgiant į vietos, regionines ir nacionalines iniciatyvas;
22. kai tikslinga, įtraukti informaciją apie nacionalines informuotumo apie riziką ir pasirengimo kampanijas ir ja dalytis, kad būtų remiamas pavyzdinio projekto darbas pagal Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo 2 tikslą;
23. apsvarstyti galimybę toliau plėtoti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo praktiką, kuria, kai tikslinga, stiprinama civilinės saugos veikla prevencijos, pasirengimo ir reagavimo srityse;
24. toliau ieškoti galimybių siūlyti naujus su ChBRB susijusius pajėgumus ir juos registruoti Europos civilinės saugos rezerve (ECPD);

25. stiprinti bendradarbiavimą Taryboje siekiant atitinkamai remti ryšių, informavimo veiksmų ir pastangų, susijusių su pasirengimu galimiems ChBRB incidentams, koordinavimą.
- Aktyvuojant IPCR, kiek tai susiję su galimais ChBRB incidentais, pirmininkaujanti valstybė narė turėtų atitinkamai pavesti neoficialiam krizių komunikotojų tinklui (KKT), kuris yra IPCR struktūros dalis, didinti visuomenės informavimą ir teikti nuoseklius pranešimus apie įvairius vykstančios krizės aspektus. Pirmininkaujanti valstybė narė ir IPCR apskritojo stalo posėdžių dalyviai taip pat gali pavesti KKT vykdyti kitą konkrečią veiklą, susijusią su vykstančia krize, siekiant išnagrinėti bendros komunikacijos palaikymo, informavimo veiksmų ir pastangų, susijusių su galimais ChBRB incidentais, galimybes;
26. stiprinti dalyvavimą su ChBRB susijusiuose mokymuose ir pratybose.

Prašo Komisijos:

27. skatinti įgyvendinti neprivalomus Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus, įskaitant pavyzdines iniciatyvas, ir kartu su valstybėmis narėmis įvertinti padarytą pažangą, peržiūrėti ir plėtoti tikslus, atsižvelgiant į kintančius poreikius ir veiksmus, kurių imtasi siekiant pašalinti spragas, nustatytas remiantis įgyta patirtimi, kuriant scenarijus ir planuojant nelaimių valdymą, visoje Europos Sąjungos teritorijoje, įskaitant atokiausius regionus, vengiant administracinės naštos ir dubliavimosi;
28. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis tęsti darbą, susijusį su vaizdo sudarymo ir įgyvendinamumo tyrimu, kad būtų toliau conceptualiai plėtojama Europos informuotumo apie krizes ir pasirengimo joms iniciatyva, įskaitant konkrečią riziką, susijusią su atokiausiais ES regionais;
29. kartu su valstybėmis narėmis atlikti vykstančio bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi ES ir nacionaliniu lygmenimis civilinės saugos srityje apžvalgą, kartu pripažįstant skirtingus valstybių narių įgaliojimus ir įgyvendinimo būdus.

Dėl trumpalaikių ChBRB priemonių prašo Komisijos:

30. stiprinti ChBRB ankstyvojo perspėjimo pajėgumus, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir savalaikis reagavimas, bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant tarptautines organizacijas (pvz., TATENA, OPCW);

31. užtikrinti ir palengvinti konkrečias ChBRB scenarijais grindžiamas diskusijas su valstybėmis narėmis, SCSM dalyvaujančiomis valstybėmis ir atitinkamomis organizacijomis, kad būtų išnagrinėti tolesni veiksmai;
32. imtis būtinų priemonių, kad būtų išnagrinėtos galimybės valstybėms narėms reguliariai teikti ChBRB informaciją, susijusią atitinkamai su karu Ukrainoje ir ChBRB rizika, kad būtų užtikrintas geresnis kolektyvinis pasirengimas ir rėmimo veiksmų nustatymas;
33. paspartinti Europos civilinės saugos rezerve registruotų ChBRB pajėgumų sertifikavimo procesą, toliau stiprinti pajėgumus „rescEU“ ir kartu su valstybėmis narėmis bei tarptautinėmis organizacijomis išnagrinėti, kaip įgyvendinant SCSM būtų galima panaudoti nacionaliniu lygmeniu arba kitose organizacijose turimus ChBRB pajėgumus;
34. išnagrinėti tolesnes galimybes sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms įsigyti ChBRB įrangą, be kita ko, pagal „rescEU“, nustatyti būdus, kaip dar labiau sutrumpinti pajėgumų dislokavimo laiką ChBRB incidentų atveju, ir įvertinti jau vykdomos veiklos ir operacijų veiksmingumą;
35. kartu su valstybėmis narėmis išnagrinėti sprendimus, kaip suteikti valstybėms narėms daugiau galimybių dislokuoti su civiline sauga susijusius ChBRB pajėgumus konflikto paveiktose šalyse, ir toliau nagrinėti Ukrainos personalo mokymo galimybes;
36. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis išnagrinėti galimybes parengti arba išplėsti esamus reaguojamosios paramos susitarimus, kad būtų galima virtualiomis priemonėmis teikiant ekspertinę ir analitinę paramą remti pirmuosius reaguotojus ir kitą personalą.

Dėl ilgalaikių ChBRB priemonių prašo Komisijos:

37. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis organizacijomis, toliau nagrinėti galimybes užtikrinti, kad SCSM būtų laikomas pagrindiniu kanalu su civiline sauga susijusiems materialinės paramos prašymams (grupių, įrangos, atsargų ir t. t.);
38. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, toliau nagrinėti galimybes, kaip pašalinti esamas pajėgumų, kurių reikia didelių ChBRB incidentų grandininiam poveikiui šalinti, spragas;

39. išnagrinėti, kaip padidinti įvairių rūšių su ChBRB susijusios įrangos, reikmenų ir medžiagos patekimą į rinką užtikrinant ilgalaikį pirkimo nuspėjamumą;
40. vykdyti tolesnius veiksmus, susijusius su civilinės saugos institucijomis dėl atitinkamų mokymo bei pratybų poreikių ir, jei įmanoma, reguliariau organizuoti ChBRB civilinės saugos mokymus ir pratybas;
41. glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis toliau diskutuoti, kaip imtis tolesnių veiksmų dėl siūlomų priemonių ir jas įgyvendinti.
